

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Priecelovej a členiek senátu JUDr. Viery Pepelovej a JUDr. Gabriely Mederovej, v právnej veci žalobcu: **P. R., a. s. v konkurze, R.** IČO: X., zastúpeného ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU JUDr. M. H. & P., s. r. o., M., IČO: X., proti žalovanému: **JUDr. M. P., K.**, správca konkurznej podstaty úpadcu P. R., a. s. v konkurze, R. IČO: X., zastúpenému Mgr. R. K., advokátom, **R. o určenie, že pohľadávky neboli riadne preskúmané, neboli riadne zistené a ich preskúmanie je neplatné**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 49Cbi 5/2010-Km-54 zo dňa 15. apríla 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 49Cbi 5/2010-Km-54 zo dňa 15. apríla 2011 v napadnutej časti **m e n í** tak, že žalobu **z a m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu trovy odvolacieho konania v sume 99,50 eur.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 49Cbi 5/2010-Km-54 zo dňa 15. 04. 2011 určil, že pohľadávky veriteľov, uvedené v zozname pohľadávok zostavených správcom boli na prieskumnom pojednávaní v konkurznej veci č. k. 46-24K 395/00 dňa 19. 04. 2004 na Krajskom súde v Banskej Bystrici prejednané neplatne a vo zvyšku návrh zamietol. Zároveň žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že pohľadávky veriteľov na prieskumnom pojednávaní dňa 19. 04. 2004 neboli riadne preskúmané a zistené a že boli prejednané neplatne. Ako dôvod neplatnosti uviedol rozpor so zákonom, keď § 21 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len ZKV) ustanovuje povinnosť úpadcu zúčastniť sa prieskumného pojednávania, ktorého sa však žalobca ako úpadca nezúčastnil.

Súd prvého stupňa uviedol, že v prejednávannej veci ide o určovací spor, a preto sa najskôr zaoberal otázkou preukázania naliehavého právneho záujmu. Žalobca ako úpadca mal záujem na výsledku prieskumného pojednávania, pretože na tomto pojednávaní mohol uviesť pre veriteľov relevantné informácie ohľadne vzniku niektorých pohľadávok aj vzhľadom na predchádzajúcu výmenu členov predstavenstva, nezhody medzi predchádzajúcim predstavenstvom a predstavenstvom úpadcu v čase konania prieskumného pojednávania, ako aj s tým súvisiacimi trestnými oznámeniami. Žalobca v konaní preukázal, že všetci traja členovia predstavenstva mali vážny dôvod, ktorý im bránil zúčastniť sa za žalobcu na prieskumnom pojednávaní a zákon platný v rozhodnom čase upravoval povinnosť úpadcu zúčastniť sa prieskumného pojednávania.

Súd prvého stupňa zdôraznil, že v konaní nehodnotil zistenie jednotlivých pohľadávok prihlásených veriteľov, ani postup žalovaného pri zistení jednotlivých pohľadávok, pretože v tomto konaní išlo o umožnenie zákonom upravenej možnosti úpadcu vyjadriť sa k prihláseným pohľadávkam, resp. poprieť ich za účasti konkurzných veriteľov.

Súd prvého stupňa uviedol, že žalobcom navrhované dokazovanie pripojením spisu sp. zn. 49Cbi 3/2010 nevykonal, pretože naliehavý právny záujem žalobcu považoval za preukázaný.

Nakoľko prieskumné pojednávanie bolo uskutočnené bez úpadcovej účasti, čím bolo úpadcovi znemožnené vyjadriť sa k prihláseným pohľadávkam, bolo toto prejednanie pohľadávok v rozpore so zákonom, a preto ho súd považoval za neplatné. Vo zvyšku návrh zamietol z dôvodu, že jednotliví veritelia nie sú účastníkmi tohto konania, preto nemôže rozhodnúť o platnosti zistenia a o riadnom preskúmaní jednotlivých pohľadávok.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.).

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.). Odvolateľ je toho názoru, že právny poriadok Slovenskej republiky neobsahuje žiadnu takú úpravu, ktorá by umožňovala úspešne sa domáhať neplatnosti prejednaní pohľadávok konkurzných veriteľov na prieskumnom pojednávaní a za týmto účelom podať legitímny žalobný návrh. Odvolateľ sa tiež domnieva, že súd prvého stupňa nie je oprávnený v tomto konaní (sp. zn. 4Cbi 5/2010) skúmať procesný postup a úkony toho istého súdu v inom konaní, t. j. v konkurznom konaní sp. zn. 46-24K 395/00, preto týmto postupom porušil princíp subsidiarity. Odvolateľ za ďalšie pochybenie súdu prvého stupňa považoval to, že kvalifikoval žalobný návrh ako určovaciu žalobu, pri ktorej je potrebné zisťovať naliehavý právny záujem. Avšak návrh na začatie konania o určení existencie alebo neexistencie právnej skutočnosti nie je návrhom podľa § 80 písm. c/ O. s. p. a zisťovanie naliehavého právneho záujmu na takéto určenie je neopodstatnené. Ak by aj bolo zisťovanie naliehavého právneho záujmu žalobcu opodstatnené, naliehavý právny záujem nie je daný. Odvolateľ poukázal na § 23 ods. 1 druhá veta ZKV, podľa ktorej popretie pohľadávky úpadcom sa poznamená v zozname prihlášok, ale nemá pre zistenie pohľadávky význam. O nedostatku naliehavého právneho záujmu tiež svedčí skutočnosť, že žalobca podal svoj žalobný návrh až po šiestich rokoch od konania napadnutého prieskumného pojednávania. Preto odvolateľ z opatrnosti vzniesol námietku premlčania. Ďalej poukázal

na § 14 ods. 1 písm. c/ ZKV z ktorého vyplýva, že vyhlásením konkurzu úpadca ex lege stráca procesnú spôsobilosť zahájiť súdne konanie, týkajúce sa nárokov konkurzných veriteľov. Na strane žalobcu nie je daná procesná aktívna legitímácia. Na strane žalovaného chýba hmotnoprávna pasívna legitímácia, pretože správca konkurznej podstaty podľa ZKV nepreskúmava prihlásené pohľadávky, ale tieto preskúmava výlučne konkurzný súd. Správca konkurznej podstaty ani nemôže spôsobiť prípadnú neplatnosť prieskumného pojednávania, pretože toto pojednávanie riadi iba konkurzný súd. Odvolateľ navrhol, aby odvolací súd zmenil odvolaním napadnuté výroky rozsudku súdu prvého stupňa tak, že žalobný návrh žalobcu zamietne a prizná žalovanému náhradu trov.

Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. a § 214 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je opodstatnené.

V predmetnej veci bol na majetok dlžníka - **P. R., a. s., D.**, vyhlásený konkurz uznesením č. k. 46-24K 395/00-168 zo dňa 27. 06. 2001 konkurzným súdom v Banskej Bystrici.

Na preskúmanie prihlásených pohľadávok súd nariadil prieskumné pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 19. 04. 2004. Z obsahu zápisnice o priebehu pojednávania (č. l. 8 až 10) vyplýva, že tohto pojednávania sa zúčastnil správca konkurznej podstaty- JUDr. F. M., veritelia prihlásených pohľadávok podľa priloženej prezenčnej listiny. Konkurzný súd skonštatoval, že sa nedostavil úpadca, napriek tomu, že predvolanie mal včas a riadne vykázané. Súd prijal uznesenie a preskúmal prihlášky za neprítomnosti úpadcu.

Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení zmien (ďalej ZKV), správca a úpadca je povinný sa zúčastniť tohto pojednávania. Bez osobnej účasti správcu konkurznej podstaty prieskumné konanie nemôže prebehnúť. Jeho účasť je nevyhnutná preto, že bez jeho vyjadrenia k prihláseným pohľadávkam nie je možné pohľadávky považovať za zistené (§ 23 ods. 1 ZKV). Predvolaný konkurzný veriteľ má právo

zúčastniť sa prieskumného pojednávania, ale nie je povinný sa ho zúčastniť. Ak sa nedostaví k prieskumnému pojednávaniu riadne a včas predvolaný úpadca, nie je to dôvod na odročenie pojednávania, i keď zákon v ust. § 21 ods. 1 ZKV považuje i jeho účasť za nevyhnutnú. Je na zvážení súdu, či na účasti úpadcu bude nevyhnutne trvať, alebo vykoná prieskumné pojednávanie aj bez účasti **úpadcu**. Jeho účasť je v podstate formálna, pretože i keď má právo poprieť prihlásené pohľadávky veriteľov, na jeho popretie sa však neprihliada, t. j. jeho popretie nemá na zistenie pohľadávky význam. V prípade popretia sa táto skutočnosť len poznamená, v zozname prihlášok bez právnej relevancie na zistenú pohľadávku. Pohľadávka sa pokladá za zistenú vtedy, ak ju nepoprel správca ani žiaden z konkurzných veriteľov (§ 23 ods. 1 ZKV).

Zo žiadneho ustanovenia zákona o konkurze a vyrovnaní, ktorý je potrebné aplikovať na daný právny vzťah (konkurzné konanie), nevyplýva, resp. zákon nepripúšťa, že úpadca sa môže úspešne domáhať určenia neplatnosti už prejednaných a zistených pohľadávok po skončení prieskumného pojednávania, t. j., ktoré neboli popreté správcom ani žiadnym konkurzným veriteľom (§ 24 ZKV), len z toho dôvodu, že sa nezúčastnil prieskumného pojednávania, bez ohľadu, či sa jednalo o ospravedlniteľný alebo neospravedlniteľný dôvod. Zistenie pohľadávky má zásadný význam pre právne postavenie konkurzného veriteľa tak pre hlasovanie na schôdzi konkurzných veriteľov (§ 10 ZKV), ako aj pre spôsob jej uspokojenia (§ 32 ZKV). V prípade úspešnosti žalobného návrhu tak, ako nesprávne rozhodol súd prvého stupňa, znamenalo by to pre konkurzných veriteľov zistenej pohľadávky, späťne stratu nadobudnutých práv (**šesť rokov po skončení prieskumného pojednávania!**), čo by bolo v rozpore s vtedy platnou právnou úpravou zákona o konkurze a vyrovnaní.

Prvostupňový súd nesprávne právne posúdil uplatnený nárok žalobcu ako určovaciu žalobu podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p. V prejednávannej veci sa však žalobca nedomáhal určenia existencie alebo neexistencie právneho vzťahu alebo práva, ale určenie existencie právnej skutočnosti rozhodnutím súdu, čo by prichádzalo do úvahy vtedy, ak by to zákon pripúšťal.

Prvostupňový súd ako všeobecný súd v predmetnom konaní nie je oprávnený preskúmať resp. spochybňovať správnosť alebo nesprávnosť procesného postupu, ako aj

úkony toho istého inštančného súdu, i keď v konkurznom konaní č. k 46 – 24 K 395/00 – Krajský súd v Banskej Bystrici.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, v napadnutej časti rozsudok súdu prvého stupňa vzhľadom na nesprávne právne posúdenie veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.) zmenil tak, že žalobu zmietol (§ 220 O. s. p.).

O trovách prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení § 224 ods. 2 O. s. p. a úspešnému žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania v sume 99,50 eur. Trovy právneho zastúpenia si právny zástupca nevyčíslil v zmysle § 150 ods. 1 O. s. p., a preto mu bola priznaná náhrada trov len do výšky súdneho poplatku za podané odvolanie (§ 150 ods. 2 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 28. decembra 2011

JUDr. Alena Priecelová, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová